

Список посилань

1. Що таке штучний інтелект: історія, види та складові. URL : <https://gigacloud.ua/blog/navchannja/scho-take-shtuchnij-intelekt-istorija-vidi-ta-skladovi>.

2. Аналіз використання штучного інтелекту в системах управління бізнес-процесами: переваги та недоліки. URL : <https://fti.dp.ua/conf/2023/05247-0555/>.

3. Вчитель + штучний інтелект – це майбутнє освіти. URL : <https://intboard.ua/pres-sluzhba/blog/vchytel-shtuchnyu-intelekt-tse-maybutnye-osvity/>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-6>

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДЛЯ АКАДЕМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ: НАДІЙНИЙ ПОМІЧНИК / ПІДСТУПНИЙ ВОРОГ

Анісімова Л. В.

*кандидат філологічних наук, доцент, вчений секретар,
доцент кафедри світової літератури
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Про штучний інтелект ще пів століття тому можна було прочитати хіба у творах в жанрі наукової фантастики; в наш час він поступово стає звичним і невід’ємним аспектом повсякдення. Початок 2023 року ознаменувався резонансною подією – надання компанією OpenAI вільного доступу в Україні до однієї з версій ChatGPT, нового і надзвичайно популярного в багатьох країнах чат-боту на основі штучного інтелекту.

В шекспірівській п’єсі «Буря» захопленому вигуку молодій Міранди – «О прекрасний світ новий», слідує іронічна ремарка батька Просперо, мудрого і досвідченого чарівника, – «Новий для тебе». Гадаю, що спостерігаючи за натхненним захопленням студентства можливостями, які відкрилися завдяки використанню ChatGPT в освітньому процесі, більшість викладачів миттєво відчули масштабність нової загрози академічній доброчесності, яку так старанно і ретельно плекають у стінах рідної alma mater. Проте перед спокусою спростити життя загалом і процес виконання навчальних завдань зокрема важко встояти не лише молоді. Ознайомившись із

можливостями нового ресурсу і навчившись застосовувати його для полегшення й покращення власної професійної діяльності, викладачі та науковці безперечно замислилися над тим, чи не порушують вони мимоволі норми і принципи академічної доброчесності.

Світова академічна спільнота майже миттєво відреагувала на появу доступних чат-ботів (GPT-3, ChatGPT) активним обговоренням і висвітленням в наукових часописах його переваг і недоліків, ризиків використання в освіті та науці [3, 4]. Однією з основних проблем у сфері вищої освіти, спричинених появою доступних ресурсів на основі штучного інтелекту, стало питання врегулювання використання чат-боту учасниками освітнього процесу та запобігання його зловживання [1, 2]. Адже при використанні ШІ, насамперед, порушується задекларована в документах про академічну доброчесність усіх без винятку закладів освіти самостійність виконання завдань, кваліфікаційних чи наукових робіт тощо.

Тож до переліку викликів, які постали перед вітчизняною академічною спільнотою через війну, досить неочікувано додався ще один – забезпечення доброчесного використання штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій діяльності закладів вищої освіти. Вочевидь, заборона використання ChatGPT в освітньому процесі не стане рішенням проблеми. Також не варто зосереджуватись лише на негативних аспектах нового ресурсу і його потенційній небезпеці. Натомість потрібно навчитись використовувати його можливості максимально ефективно і відповідально.

Припускаю, що мине багато часу, допоки його використання буде вноrmоване на рівні держави, тому нагальним завданням для кожного університету в межах своєї автономії є удосконалення існуючих внутрішніх механізмів забезпечення академічної доброчесності в освітньому процесі та науковій діяльності задля мінімізації шкоди для якості освіти і наукових розвідок, яку може заподіяти нерозбірливе застосування ChatGPT. Безперечно, орієнтирами може стати досвід і практики провідних світових закладів вищої освіти, проте не слід зволікати, очікуючи на готові рішення, а розпочинати з локальних заходів для окремих категорій учасників освітнього процесу щодо спектру можливостей, потенціалу штучного інтелекту і його доброчесного використання.

Список посилань

1. Bin-Nashwan, S. A., Sadallah, M., and Bouteraa M. Use of ChatGPT in academia: Academic integrity hangs in the balance. *Technology in Society*. 2023. Vol. 75. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2023.102370>.

2. Cotton, D. R. E., Cotton, P. A. and Shipway, J. R. Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2023. <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>

3. Dehouche, N. Plagiarism in the age of massive generative pre-trained transformers (GPT-3). *Ethics in Science and Environmental Politics*. 2021. Vol. 2. Pp. 17–23. <https://doi.org/10.3354/eseop00195>

4. Qasem, F. ChatGPT in scientific and academic research: future fears and reassurances. *Library Hi Tech News*. 2023. Vol. 40 No. 3, Pp. 30–32. <https://doi.org/10.1108/LHTN-03-2023-0043>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-7>

ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Антоненко І. В.

*кандидат медичних наук,
асистент кафедри акушерства та гінекології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Проблема академічної доброчесності не втрачає своєї актуальності в наш час [1, 4, 8]. На сьогоднішній день нам не вистачає академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Разом з тим, у відсутності академічної доброчесності ми не можемо мати якісну вищу освіту [2, 3, 5]. Дуже важливе питання – дотримання принципів академічної доброчесності, тобто доброчесна поведінка у всіх сферах життя. Ще коли ми сиділи за шкільною партою, наша перша вчителька говорила нам, що потрібно бути чесною, справедливою та відповідальною людиною. На мій погляд, ці фундаментальні цінності допомагають майбутньої дорослої людині стати доброчесним та законослухняним громадянином, створити сильне, гармонічне громадянське суспільство [6, 7, 9].

Неможливо наполягати на академічну доброчесність інших людей не починаючи з себе. Тому кожен науковець, педагогічний працівник закладу вищої освіти має задати собі питання. Наскільки я відповідаю принципам академічної доброчесності? Що я маю на увазі під «принципами академічної доброчесності»?